

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznika, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petite vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravlštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravlštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Sloga — nam v nesrečo.

(Izv. dopis o razmerah na Štajerskem.)

Odpor narodno-napredne stranke na Kranjskem je našel sovratnika tudi v sedanjem razkolu na Goriškem. Kdorkoli trezno presojuje razmere, ki se umetno vsiljujejo Slovincem od reakcionarnih elementov, mora potrditi, da je bil odpor na Kranjskem potreben, da je do razkola moralo priti, pa naj najvini ljudje še toliko deklamirajo o „slogi“, v kateri je baje tolika moč, da bi rešila Slovence iz dosedanjih tlačanskih spon. Sloge na Kranjskem davno več ni, in celo tisti gnili kompromisi so razbiti, a v novejšem času je zbežala sloga tudi iz dežele goriške, kjer se je pripravljala v njenem varnem objetu najlepša bodočnost klerikalnemu samodržstvu.

Nekaj povsem sličnega tli pod pepelom na Štajerskem, kjer se pa še niso našli rodoljubi, kakor na Goriškem, ki bi žrtvovali navidezno slogo — koristim naroda. — Mahničev evangelij je našel že takoj spočetka vernih učencev tudi po Štajerskem, in sicer ne v malem številu. V novejšem času pa je začela mlajša dubovščina stopicati docela po vzorcih kranjskih kaplanov in presejati ono zloglasno gospodarsko organizacijo kmetijskega stanu tudi na Štajersko. Pod okriljem slavne štajerske sloge se porajajo razna konsumna, gospodarska in kmetijska društva z vsemi izvirnimi grehi kranjskega klerikalstva — kmetu ne v korist, našemu trgovcu in obrtniku pa v škodo.

Nikar ne zapirajmo resnici oči! Tudi na Štajerskem se čedalje tesneje organizuje pristno klerikalstvo, ki izkorišča sedanjo slogo v svoje sebične strankarske namene. To klerikalstvo hoče dobiti po vzorcu kranjskih popov v roke vajeti nad maso naroda. V ta namen vsa ona društva, ki rastejo v čudovito velikem številu, v katerih se pa enako bedasto gospodari kakor po Kranjskem.

Ali je tega resnično treba štajerskim

Slovincem? Odgovor: Kratko in malo ne! Narobe: Tako zapeljevanje ljudstva more biti le v nesrečo vsega slovenstva na Štajerskem. V kmetijskih občinah moremo le malo več pridobiti, a kar bi utegnili še dobiti, se to ne zgodi po klerikalni organizaciji! — Glavni boj čaka štajerske Slovence pač v južnoštajerskih mestih, trgih in večjih vaseh, kjer se nemčurstvu še vedno dobro godi, ker je skoro vsa trgovina in obrt v njegovih rokah. Na to stran bi se moral osredotočiti ves boj štajerskih Slovincem, kar se pa mora zgoditi le z organizacijo trgovskega in obrtnega stanu, ne pa z zapeljavanjem kmetijskega ljudstva v razna konsumna in kmetijska društva.

Ali kaj vidimo? Pod okriljem štajerske sloge se tira kmetijsko ljudstvo v klerikalno organizacijo očitno proti zdravemu napredku narodne trgovine in obrti. Narodni trgovci dobivajo na vrat grdo klerikalno konkurenco, ki ljudi veže na društvo tudi pod slabšimi pogoji, in vidijo, da nimajo obrambe in zaslombe tam, kjer bi jo morali imeti v najobilnejši meri. Zategadelj doživljamo prežalostne prizore, da se celo doživljamo narodni trgovci odtegujejo bolj v zatišje, odkoder do ravnodušnosti in še dalje čez ni več daleč, zlasti, ker so se začeli potezati za trgovce in obrtnike proti klerikalni kmetijski organizaciji — Nemci in nemškutarji. To gibanje od nemške strani so z veseljem pozdravili tudi slovenski trgovci, katerih se na slovenski strani ne zavzame nikdo! In vendar je le v njih napredku iskati bodoče sreče štajerskih Slovincem, kajti le po njih si moramo pridobiti mesta in trge po zelenem Štajerju.

V obrambo trgovcev in obrtnikov je začel izhajati tudi nemškutarski listič „Štajerc“, pisan za kmeta. Tu se lové kmetje na nemškutarske limanice na način, ki ne bo brez uspeha. — „Štajerc“ odpira kmetu oči o tistih konsumnih in drugih „zadregah“ in priporoča — svoje trgovce po mestih in trgih. Zraven tega pa pridno zabavlja na odvetnike, češ, da narod odirajo, na visoke davke itd., kar kmetič rad

poslušá. Vsak sestavek ima svojo tendenco, za razumnika sicer smešno — ali kmeta se kaj rado prime tako zabavljanje. Prve številke se razdeli 12.000 iztisov.

Nočem trditi, da bo imel „Štajerc“ kdo ve kak uspeh, ali utegne vendarle delati marsikje hudo zgago. Prav „Štajerc“ pa je pokazal Slovincem pot, po kateri jim je hoditi. Proč s klerikalnimi „zadregami“ — podpirajmo trgovstvo in obrtništvo po mestih in trgih, zlasti tam, kjer gospodarijo Nemci! Klerikalnim mahinacijam je treba odpovedati varno zavetje pod streho štajerske sloge, kakor se je zgodilo to lani na Goriškem. Taka gnila sloga naj se gre solit! Posvetni rodoljubi naj se zganejo, dokler je čas. Ko bo cela dežela preprežena z „zadregami“, bo morda že prepozno! — Bojim se, da govorim gluhim ušesom! Jedni bodo dalje deklamovali staro pesem o slogi, drugi pa poreko: meni se dobro godi, čemu bom nosil glavo na prodaj... Teh zadnjih je veliko preveč! Ali pride čas, ako se ne zganejo, da jim bo klerikalno samodržstvo črtalo tudi take komodne račune — in takrat bi bil boj proti klerikalizmu že malo prepozen...! Toliko za danes!

Katoliški shodi na Hrvatskem.

I.

Torej tudi drugod na slovanskem jugu, ne le pri nas, hočejo katoliški duhovniki začeti svoje novodobne organizacije. „Slov. Narod“ se je v št. 138. nad tem jezil. Stvar se pa da tudi z drugega stališča presojati, in če to stori, se mora prvemu katoliškemu shodu v Zagrebu zaklicati: Sam Bog te je sklical!

Slovinci se še ne brigamo dovelj za to, kaj se onkraj Sotle godi. To je graje vredno, dasi se Hrvatje še manj brigajo za to, kar se godi pri nas. Sotla je majhen potok, a kakor nekdanj, tako spominja še danes brata na obeh bregovih na staro avstrijsko načelo: divide et impera. Te diplo-

macije so se avstrijske vlade od še starejše diplomacije, od one katoliške cerkve naučile. Ali nam Slovincem ne more in ne sme vsejedno biti, kaj se tam doli onstran Sotle godi. Slovinci zamoremo le živeti kot Slovani, in to če skoraj pridemo v politično, gospodarsko in kulturno zvezo z drugim slovanskim jugom. Mi smo danes avantgarda tega juga. Avantgarda se mora ozirati na glavno vojsko. Kar le za ubiti ni razpostavljena. Včasih ima odločilni pomen. Takisto smo Slovinci precej velikega pomena za ves drugi slovanski jug. Če pademo mi, če nas glavni kor na cedilu pusti, je most nemštva in lahonstvu stečajem odprt na slovanski jug in v malo Azijo. Imamo tedaj gotovo nekaj prava, da z naših razpostavljenih nevarnih stališč, razmotrivamo stanje glavne armade, in da se nam to ne sme šteti v greh. V drugem pa nas naše koristi naravnost silijo, da pogledamo, kaj se godi v glavnem taborišču.

Posebne gospodarstva in kulture Jugoslovani dozdaj nismo razvili. Kar je tega, je po večjem povzeto iz nemške, laške tujine. Skoraj vsa omika južnoslovanskega izobraženstva je vzeta iz teh tujih kultur, in to je razumljivo. Slovinci smo imeli le v 16. stoletju lepšo dobo svoje zgodovine; tedaj smo skoraj ves drugi slovanski jug potegnili za sabo; saj prvo hrvatsko tiskano biblijo so dali Hrvatom slovenski luterani. Ali potem je bilo mirno v teh slovanskih krajih, kar več kot dve stoletji.

Južni Slovani smo bili predolgo le agrarci. Fevdalno plemstvo in fevdalne naše cerkve so predolgo bile rediteljice našega gospodarstva. Avstrijski Nemci in Madjari so bili v istem položaju, in v Avstriji se je skrbelo za to, da to življenje in gospodarjenje fevdalne kmetije tako hitro ne neha. Nemci v rajhu, Čehi bližnji sosedi istih, so razvili že zgodaj krepko meščanstvo, ki je ekspropriiralo bogastva fevdalnega gospodarstva. Mi južni Slovani smo začeli šele v minolem stoletju, in tu ne dosti, razvijati meščanske obrti in rokodelstva. Zanimivo bi bilo preiskovati vzroke tega. Pa to bi

LISTEK.

Knjiga života.

Spisala Mihovil Nikolić in Srgjan Tucić.

Dva mlada hrvatska pisatelja, enaka v tem, da hodita po novih potih, ali po potih samih različna, sta se združila in skupno izdala delo: „Knjiga života.“ A zaman se vprašujem, zakaj sta jo imenovala tako? V tem naslovu tiči nekaj karakterističnega, nekaj velikega, nekaj, kar obuja v nas veliko pričakovanje. Nikolić-Tucićeva knjiga pa ni slika življenja, ni življenski confiteor pisateljev, ni izraz vseobsežnih nazorov, ki jih imata o življenju... Kjer sem iskal bujnega, kipečega življenja, vsaj več aktivnosti nego pasivnosti, nahajam bolehanje, bledilo, resignacijo, umiranje, smrt. Samo iz kontrasta, ki ga podajata oba bistveno različna pisatelja, še ne postane slika življenja.

Dejmo torej, da ima knjiga drug naslov, n. pr. „Iz življenja.“ Takoj izgine tisto, kar po mojem mnenju najbolj moti.

Pa si oglejmo te sestavke.

Moderna sta pisatelja brez dvoma. Da hočeta biti moderna, pokazuje že oblika knjige s Čikoševim karakteristično risarjjo na ovitku. Iz vseh teh spisov diha nekaj novega, na prvi hip skrivnostnega, a ven-

dar pomešanega z neko znano sapo. Včasih se nam zdi, kakor bi slišali povesti stare matere ali dojke iz svojih otroških let, ali kakor bi nam priplavale sanje iz dobe lepih in sladkih idealov pred oči. In če se med čitanjem spomnimo na realnost, se nam zazdi to, kar je pisano pred nami, še bolj abstraktno. Ne — neresnično ni; ali tako čudno je, kakor velika, bolesta disonanca, zložena iz kontrastov izmed pesnikovega in morda tudi našega kopnenja po eni, in iz istinitih razmer po drugi strani. Svetovna bol starih romantikov v novi razsvetlavi, oplodena z novimi željami. To nas polni z začudenjem zlasti pri Tuciću, ki se nam je z drugimi spisi, posebno na dramatičnem polju, pokazal zagovornika močne volje in močnega dejanja, a je v to knjigo vliil toliko mehke sentimentalnosti kakor da se nam prezentira povsem nov, doslej neznan pisatelj.

„Srgjanov težki korak“ stopa tukaj po debelih preprogah iz samih ovetic, „zjenica krutog njegovog oka“ je dobila sanjarski pogled in upira se v bele lilije, v trepetajoči sijaj lune in zvezd, njegova telesna osebnost se je razblinila, in samo njegova duša živi, tiho pojoča himne idealnemu devištvu. Spomini se mu vračajo v čase, ko so cveteli beli cvetovi, ko je „nad vrptom drhtao opojan, rasbludan miris djevičanstva“ in oba — on in ona — sta se

tam izprehajala, a „nikad ne pogazismo nijednog cvijeta“... v bodočnost pa mu plava želja, da bi se zopet zjedini njuni duši, in da bi zopet bilo tako, kakor takrat. Na nekaterih mestih zveni to, kakor ekstatični ditirambus askeze.

To je jako poetično — gotovo. Sploh se zna Tucić prekrasno izražati, kar vidimo že v prvih dveh fantazijah: „U tmuni“ in „Bijeda“. Toda jasno je, da nam ni hotel podati slike, ki bi bila samo lepa, temveč ki bi nam povedala tudi nekaj konkretnega. V tem oziru pa je naredil bralcu velike težave, kajti njegov simbolizem je tu in tam tako mističen, da ga je prav težko razumeti.

Več jasnosti zasije v „Bezimeni sonati“, dasi je tudi tukaj še dosti meglenosti. Ali iz splošnega sentimentalizma se dvigne vendar na mestih kaj pristnega, človeškega, n. pr. razmišljanje o „njegovem“ lastnem življenju: — „ja sam si to posve drugačije zamislilo... udesilo sam si za budućnost život pun ideala, miran i tih — pravi gradjanski život.“ A prišlo je vse drugače. Tako je res često v življenju. Značilen pa se mi zdi sledeči odstavek te „Sonate“: „... — Ljubite li tamu? zapitam ju jedva čujno.

— Da, odvrti ona, jer je slična momo životu...“

In Tucićev del te knjige naredi utis,

kakor bi bilo po njegovih nazorih vse življenje obdano s samo temo.

Čudno: Tuciću tako nepodobni Nikolić se nam pokaže naenkrat, kakor bi bil s svojim spiritualizmom soroden svojemu umetniškemu tovarišu. V svoji „Vjerručki“ piše: „I zamislite si dvije duše, samo — duše, spojene ljubavlju, da prolaze svijetom i živu samo od sanaka svojega bića... One traže samo duševnu sreću, samo čistu ljubav... Ima ljudi, koji to drže fantasterijom. Ali ja — ja sam ljubio, ja sam tako nekoč zamišljao svoju budućnost s Vjerručkom.“

Dobro. Kar se tiče umetniškega obravnavanja, je to jako lepo. Mihovil Nikolić je res umetnik, pa ako bi ne bilo ničesar drugega vmes, bi bila s tem odkritosrčnim priznanjem stvar končana. Ali Nikolić nas sili, da gremo dalje, kajti z drugim stavkom pravi, da mu je prvi stavek argument in ta leži izven umetnosti ter izziva polemiko, ki mora potrditi, da je tisto obstajanje samih duš po svetu res fantasterija in izmišljanje take bodočnosti naivnosti.

No, zdi se mi, da so to le momenti, in Nikolić gotovo vpoštevá, kar sam piše, n. pr. resnico, ki jo je izraketel v fragmentu „Iz njegove bilježnice“. Tu pravi: „Jednoličnost je najneugodnejša; ona odbije od sebe poglede života, koji čeznu za šarenim promjenama.“ To velja tudi za umetnost,

članek preveč raztegnilo. Dejstvo je, da so se Nemci in Lahi polastili pri nas meščanskih obrti, pa to žal le taki, ki konkurence doma niso mogli prestati. To dejstvo je pa žalostno, in sicer žalostno radi tega, ker se niso pri nas iz gospodarstva, kakor drugod mej razvitejšimi narodi, razvili oni blagotvorni gospodarski in duševni boji, kateri so Francoze, Angleže in Nemce spravili do tega, kar so danes; boji meščanstva, kapitalističnega, liberalnega gospodarstva s fevdalnim, boji za prostost lastnine in slobodo človeka proti vezanosti.

Meščan reprezentuje drugo gospodarsko raso. On teži in mora težiti po tem, da fevdalnega gospoda razlasi v svojo korist. On mora to storiti, on mora za podlago svojega življenja imeti prosto lastnino, prostega kmeta in družega človeka. Z lepa to ni šlo. Velikanski boji, ki jih je drugod meščan bojeval s fevdalci, so temu pripravili večjo omiko in blagostanje. Ti boji so provzročili velikanski razvoj kulturnih narodov. Meščanstvo v kulturnih deželah je naravne moči vpreglo v delo ter danes ti razvitejši narodi gospodujejo nad vsem drugim, v razvoju za ostalim svetom.

Boj za biti ali ne je to bil. V njem so se razvile človeške duševne lastnosti, v teh meščanskih bojih so se učvrstili ljudje a taki močni ljudje preživijo druge; slabotni gredo v zaton, ali stagnirajo. Ta boj gospodarskih ras mej sabo dela narode močne.

Teh bojev smo se le Slovenci v luteranski reformaciji udeležili; sto let smo bili orjaki na slovanskem jugu; potem smo se zopet dali vpreči v stari fevdalni jarem. Drugi slovanski jug pa tudi. Slovanski jug ni iz svojega gospodarstva in življenja razvil meščanstva; danes stvarja ta slovanski jug samo kuljive. Danes tudi južni Slovan v lastni državi nič ne šteje, ali je kot tovarna za rekrute, častnike, kakor Hrvati. „Was können mir diese armen Teufel bieten!“ — Pa tudi sosedom v lastni državi, ki so bolj razviti, ne štejemo; dostikrat moramo poslušati, ko nam pravijo, da smo pasivni, da morajo oni za nas drž. davek plačevati.

V Ljubljani, 13. julija.

K položaju.

Koerber pojde v kratkem v Iši k cesarju, da mu poroča o položaju in o svojih načrtih za bodočnost. V prvi vrsti — poroča „Politik“ — meni vlada spremeniti državnozbornski opravilnik tako, da bodo dijete poslancev pavšalirane s 2400 glid. na leto. Poslanci, ki bodo od sej izključeni, izgubé dotični znesek. Ali se ta novi opravilnik oktobra ali predloži zbornici v potrdilo, vlada še ne ve. „Politiki“ nasprotno zatrjuje „Gr. Tgbl.“, da vlada tega opravilnika nikakor ne namerja oktroirati, ker bi s tem zmešnjave v zbornici le še povečala. „Pol.“ dokazuje nadalje, da je glavna naloga vlade, da sestavi večino, v kateri bodo tudi

ki je namenjena življenju in enoličnosti, ki ne le da odbija, temveč celo ubija, ne prežene samo števila snovij, temveč treba je tudi zunanje raznoličnosti, odgovarjajoče notranji.

Nikolić in Tucić sta spisala knjigo v prozi, a vendar so to poezije, po večini lirске. Izvzemši nekatere stvari, n. pr. „Sa sela“ (*), je pripovedovanje povsod v zadnji vrsti, prvo ulogo pa igrajo čustva. Njih izražanje včasih naravnost opaja in očara.

Nikolić in Tucić sta moderna pisatelja, a moderna literatura ne izvira samo iz negacije starega, zato imamo gotovo v „Knjigi života“ videti samo posamezen, trenoten pojav časovnega razpoloženja obeh avtorjev. Umetnosti ni brez življenja, a življenje je moč in brez nje tudi umetnost, velika umetnost ne more uspevati. Kot umetniška epizoda je „Knjiga života“ lepa in zanimiva, ali prepričan sem, da bodeta avtorja, ki sta že večkrat podala dokazov kreposti, premagala blede sanjavnost in našla za svoja peresa še drugih predmetov, kakor idealizovano, a vzlic temu nezdravo askezo. Da pa je v naši dobi, polni kipenja, poleg krepkih naprednih sunkov tudi mnogo dekadence, da se paralelno z bojevito voljo pojavlja tudi želja za mirom in pokojem, tega nečem tajiti in v tem oziru ima knjiga nedvojbeno vrednost kot slika iz naših dnij.

E. K.

*) To noveleto ter Nikolićevo „Vjručko“ objavimo v prevodu. Op. uredništva.

Čehi. Ta večina mora biti jez proti liberalno-nacionalnemu navalu. Vlada se trudi, kako bi izpremenila svoj jezikovni zakon, ter je bil radi tega poklican praški predsednik deželnega nadsodišča, dr. Jansa. — Z združitvijo katoliško narodne stranke in krščansko-socialne stranke menda ne bo nič. Dr. Lueger je izjavil, da ima njegova stranka odločno antisemitski program, tirolski listi pa naglašajo, da katoliško-narodna stranka na Tirolskem nima vzroka staviti antisemitizma v ospredje.

Avstro-Ogrska in Anglija.

V Trstu se je te dni, ko se bili ondi Angleži, spregovoril marsikak govor, marsikaka napitnica. Kadar pokajo šampanjke in teče sekt z miz, takrat se čujejo najlepše besede, ki pa so otle in brez jedra ter se razpršé v nič skoraj tako naglo, kakor popokajo tisti mehurčki ob robu kipečih čaš. Take napitnice med šampanjsko meglo torej v treznem življenju nimajo nobene veljave. In tako je te dni mnogo govornikov v Trstu pri banketih in lunchih zatrjevalo angleškimi pomorščakom velike simpatije, ki vladajo med Avstro-Ogrsko in med Anglijo. Resnica pa je, da niso bili že dolgo vsi ti različni avstro-ogrski narodi toli složni v svojih antipacijah kakor tekem sedanje južnoafričanske vojne. In te antipacije, ki so prav blizu sovraštva in zaničevanju, so obrnjene proti Angliji. Vojna Angležev proti Burom se zdi avstro-ogrskim narodom navaden rop in nasilstvo. In dasi je žalostno, je vendar resnično, da je v naši državi razen peščice borzijancev, somišljenikov angleških borzijancev, ki so največ krivi vojne — vse z veseljem pozdravljalo vsak poraz Angležev ter se iskreno radovalo uspehov Burov. Ako so torej nekateri govorniki in nekateri listi — kakor na pr. večeraj citirana poludarna „Information“ — zatrjevali Angležem simpatije, goje te simpatije edino le borzijanski in vladni krogi, narodi in njihova glasila pa ne. Ti narodi in ta glasila so vedno protestirala, da je dobivala Anglija iz naše države orožje in konjski materijal, in nešteti so shodi, na katerih se je to dejstvo naglašalo o najrezekjših besedah. Če je torej admiral sir John Fisher na nekem banketu dejal: „Avstrija se je v času, ko so stale za Anglijo stvari v Južni Afriki neugodno, pokazala prijatelja v sili ter se je s tem izkazala kot prijatelja v dejanju!“ — nimajo s tem dejanskim prijateljstvom avstro-ogrski narodi nobene zveze in se z njim tudi ne strinjajo. Ako je res naša vlada dejansko podpirala Anglijo proti Burom — kar sledi vsekakor iz Fisherjevega govora — je storila to v nesoglasju z narodi. Avstro-ogrski narodi poznajo velike zasluge in velike pridobitve Angležev na kulturnem polju, vedo pa tudi, da ga ni bolj lakomnega, silovitega in krivičnega naroda kakor so Angleži v svoji zunanji politiki. Angleška kolonijalna politika je politika roparjev. V kolonijalnih bojih je prelila sama Anglija več krvi kot vse ostale države skupaj. Iroe so Angleži decimirali in jih preganjajo že stoletja, v Indiji, katero so si osvojili po krutih bojih, vladajo sedaj neprestano lakota, kolera in kuga. Egipt in Sudan so napolnili Angleži z grozodejstvi in sedaj pobijajo že devet mesecev Bure, ker jim nočejo dati prostovoljno svoje zlate domovine. In koliko je še drugih angleških zločinov proti narodni svobodi, proti narodnim jezikom raznih plemen! Zato pa smemo reči: kdor je v naši državi prijatelj svobode in resnične kulture, sovražni in zaničuje angleško zunanjo politiko, in naj si se spuščajo v Trstu v zrak še toli blesteči mehurčki fraz!

Vojna na Kitajskem.

29. junija je odposlala kitajska vlada američanski vladi pismo, v katerem odklanja vsako odgovornost za dogodka v Pekinu ter zvrča vso krivdo na izzivajoče postopanje mednarodnega vojaštva, ki se baje vede surovo in nasilno ter je postrelilo celo nekaj nedolžnih meščanov. Glede umora nemškega poslanika Kettelerja trdi kitajska vlada, da je poslanika svarila, naj ne hodi na ulico, ter da je njegov poset Čunglijamena zategadelj naravnost odklonila. Ketteler, pravi kitajska vlada, je sam kriv, da ga je poulična svojat pobila, ker ni slušal svetov domače vlade. To pismo je vsekakor hivanjsko in zvijačno ter je bilo odposlano prav tistega večera, ko se je vršilo splošno klanje v Pekinu. Bržčas misli vlada, da se je s tem pismom oprala vseh zločinov, ka-

tere so storili nje vojniki in cesarski principi. Nerazumljivo je, kakšno stališče zavzema Nemčija napram Kitajski. Dasi je znano, da cesarska kitajska armada naskakuje Tsientsin ter je naskočila mednarodne ladije v Taku, ter so cesarski vojniki preganjali Seymourja in pobijali tujece v Pekinu in drugod, dasi je vlada pri vseh krvavih zločinih angažirana, je nemška vlada vendarle imenovala Kettelerju naslednika, barona Muma pl. Schwarzensteln, ki mora odpotovati iz Washingtona na Kitajsko. Potemtakem Nemčija ni pretrgala oficialne zveze s Kitajsko, dasi pošlje tja 12.000 vojakov in je v luki Taku že več nemških bojnih ladij. Iz Pekina je došla vest, da je adjutant generala Yunglu, — ki je baje novi ministrski predsednik, — hotel umoriti princa Tuana. Toda naklep se je ponesrečil, adjutanta so ujeli, obglavili in poslali njegovo glavo generalu Yunglu. Tudi privatnega tajnika cesarja, kancelarja vseučilišča z vso družino in več drugih ljudij — vseh skupaj 60 — so pomorili boksarji. V Mandžuriji je ustaja že v polnem razvoju. Boksarji — baje 40.000 mož — so požgali mesto Nintšvang in ga oropali, porušili mandžursko železnico in pustili okoli Port Arthurja. V Mandžuriji so imeli boksarji z Rusi bitko, katere izid ni znan. V Mukdenu so boksarji umorili francoskega škofa Guillona, več jezuitov in misijonskih sester ter zažgali misijonsko hišo. Tudi v Kiaočau je bila revolta. Nemški vojniki so 10. t. m. pobili več boksarjev, ki so jih napadli. Brzovjavna zveza med Port Arthurjem in Vladivostokom je porušena. V Kirinu so bili tudi že izgredi. Tako se ustaja širi vedno bolj. Značilno je, da so izdali podkralji ukaz, da ostanejo sovražni boksarjem le dotlej, dokler ne pride nobena tuja ladija v luko Jangce. Torej miroljubnost s pogojem, da se tuji ne pojavijo v tej luki! Iz Tsientsina je došlo poročilo, da je general Ma po šesturnem boju zavzel zopet arzenal vshodno Tsientsinu ter zadal njega braniteljem teške izgube. Ta arzenal je zavzel Seymour, ga zasedel z vojniki in se potem z ranjenci umaknil v Tsientsin. Sedaj pa je arzenal zopet kitajski. „Daily Express“ javlja, da so tuji v Tsientsinu zapustili skoraj vse svoje hiše. Poročilo „Daily Expressa“ o japonski, v luko Taku došli vojski je popraviti v toliko, da je dospelo 22.000 mož s 36 teškimi topovi in 120 (ne 1200) poljskimi topovi, s 50 zdravniki in 8000 nosači. Japonska pošlje vsega skupaj 63 tisoč mož.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. julija.

— „Glasbena Matica“. Sinoči se je pod predsedstvom gosp. dr. Ferjančiča vršil redni občni zbor „Glasbene Matice“. Predsednik je otvoril zborovanje z daljšim ogovorom, v katerem je naglašal lepi razvoj Matičine šole in umetniške uspehe prirejenih koncertov, zajedno pa tudi povdarjal prežalostno materialno stanje tega velevažnega kulturnega zavoda. O društvenem delovanju je poročal g. Juh. Matičino šolo je obiskovalo 256 rednih in 42 izrednih učencev in učenk. Šolski zbor je štel nad 160 gojencev. Čim bodo pripuščala sredstva, se ustanovi na zavodu oddelek za orkestralno glasbo. V minoli sezoni je Matica priredila troje koncertov in izdala dvoje glasbenih publikacij. Zdaj ima društvo 10 častnih členov, 73 ustanovnikov in 958 rednih členov. Društveni dolg znaša 87.183 K 79 vin, od katere svote je 75.000 K vknjiženih na društveni hiši. (Opomba uredništva: To je uspeh Vencajzovega gospodarstva!) Poročevalec je omenjal, da mora društvo propasti, ako se ne izvišajo subvencije, in ako se ne odpiše državno potresno posojilo. Matica je dobila lani od deželnega zbora 3400 K, od mestne občine 300 K in od kranjske hranišnice 600 kron podpore. — O društvenem denarnem stanju je poročal gosp. Lozar. Dohodki so znašali 26.063 K 34 vin, izdatki 24.460 K 99 vin. Društveno premoženje znaša 11.875 kron 57 vin, za 1657 K manj kakor lani. Proračun za leto 1900./1901. izkazuje 900 K deficita. — Končno je prof. Hubad priporočal, naj bi „Glasbena Matica“ izdala najboljše odlomke iz raznih izvornih slovenskih oper. Na predlog g. Milčinskega se je izrekla oelemu odboru, zlasti gg. dr. Ferjančiču, Svetku, Lozarju in Hubadu, zahvala. Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni gosp. dr. Ferjančič predsednikom, gg. A. Dekleva, dr. Drahsler, Fr. Kobler, I. Krulec, dr. Kušar, A. Laharnar, P.

Lozar, dr. Orel, A. Razinger, A. Reich, A. Svetek, dr. Tomišek in M. Vodušek pa za odbornike. Ker je dr. Ferjančič predsedstvo odklonil, se je vršila nova volitev. Pri tej je bil zopet izvoljen dr. Ferjančič. Ker pa je tudi drugič odklonil predsedništvo, je bil izvoljen predsednikom računski svetnik g. Svetek, dr. Ferjančič pa na njegovo mesto v odbor. Ko sta bila še gg. Pribil in Tausers izvoljena za računska preglednika, se je zaključilo zborovanje.

— Za koncert abiturijentij in abiturijentov c. kr. učiteljskišča v Ljubljani pod vodstvom koncertnega vodje gospoda M. Hubada in s sodelovanjem hrvatskih abiturijentov, gospoda Rudolfa Vrabla ter godbe c. in kr. pešpolka šte. 27 na korist Učiteljskemu konviktu in Prešernovemu spomeniku v soboto, dne 14. malega srpana 1900. leta. v veliki dvorani „Narodnega doma“ je določen naslednji vzpored: 1. Suppé: 1. Slavnostna overtura za orkester. 2. Prolog. 3. Jožef Haydn: Cesarska pesem, enoglasno s spremljevanjem orkestra. 4. P. H. Sattner: „Naša pesem“, poje mešan zbor. 5. a) Fr. S. Vilhar: „Slovo“, b) Schubert: „Popotnik“, bariton-solo, poje gospod R. Vrabl; na klavirju spremlja gospodična F. Bilina. 6. Wagner: Predigra iz opere „Lohengrin“, čveteroročno za dva klavirja. 7. Schumann: „Sporočilo“, duet. 8. A. Foerster: „Pobratimija“, poje moški zbor. 9. Dr. Anton Dvořak: „Himna češkega kmetstva“, poje mešan zbor s spremljevanjem klavirja. Po koncertu prosta zabava in ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Cene prostorom: Sedež I. do III. vrste à 3 K; sedeži naslednjih vrst à 2 K; stojišča à 1 K; dijaške vstopnice à 60 v. Vstopnice se dobivajo na večer koncerta pri blagajni. Glede na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo. — Koncert obeta biti jako zanimiv. Koncertne točke so izvrstno izbrane, kakor se razvidi iz programa. Za mlade ljudi je poskrbljeno s plesom, v poststranskih prostorih pa bode servirano in se bode dobro postreglo s pijačo in jedjo. Udeležba utegne biti mnogobrojna. Razposlalo se je čez 1000 vabil, vendar se je gotovo pri mnogem delu prezrlo še marsikoga; odbor prosi tem potem, da se oprosti kaki pomoti in uljudno vabi občinstvo na koncert, kateri je prirejen v dobrodelne namene.

— Hitri pa so... Ministrski ukaz, vsled katerega sme popoldanski pouk na šolah odpasti, ako je ob 11. uri dopoldne 18° vročine, se je ljubljanskim šolam danes dostavil, mej tem ko se že jutri šolsko leto zaključijo!!

— Umrl je v Podkloštru Jakob Einspieler, oče ondotnega župnika in deželnega poslanca g. Gregorja Einspielerja in zadnji brat rajnega Andreja Einspielerja.

— Pritrkavanje zvonov in grmenje kaplanov. Z Bleda se nam piše: Pri nas smo imeli dne 29. junija redko slavnost; blagoslovila se je zastava mladeniške „Marijine družbe“. Ubogi zvonovi, koliko so morali trpeti! Ves dan, to je od 2. ure ponoči se je zvonilo, kakor bi šlo za stavo. Gospodje, ki imajo vedno ljubezen do bližnika v ustih, so menda čisto pozabili, da toliko in toliko bolnikov leži ravno spodaj pod zvonikom. Da drugim ljudem, ki so prišli sem iskat miru, to vedno in vedno pritrkavanje ni všeč, to ve naš prečastiti Oblak prav dobro! Pa tako se najlozje odganjajo tuji, ki so tako samo na kvar ljudem in njihovim dušam. Taki ljudje, ki pridejo v dotiko z omikanci, nič več ne kleče plazijo in ne ližejo rok dobrorejenim župnikom in mlečozobim svetniškim kaplanom. Tudi začne vera pešati, če pride priprost človek v dotiko z omikanci. Pa tudi shod je bil ta dan pri nas. S tem shodom so se hoteli, kakor piše „Slovenec“, prepričati, če imajo liberalci doma tudi toliko poguma kakor v Lescah. In glejte čudo. Nobeden liberalce, noben anarhist, niti kak bogoskrumnež, (teh pri nas kar mrgoli) se ni upal na shod. Mimogrede bodi povedano, da ni nikdo vedel o shodu, razven tistih župnikovih opod, ki jih tu imenujemo „cekmostre“, in ti so potem skrivnostno šepetaje oznanjevali vernim katoliškim možem, da se bodo vezali v stari šoli otrobi. Govorila se je marsikatera „pametna“ beseda; prav za prav so bile vse pametne. Seveda to ni bilo za naša ušesa. Posebno ginljivo je bilo gotovo, ko je dr. Šusteršič s prepričevalno vnmemo povdarjal pomen „Marijinih družb“. Ne vemo, ali so ga naše device tako očarale s svojo lepoto

in s svetinjami ali je bil tako ginjen, ko je videl toliko nedolžnih Marijinih otrok. Nazadnje je poskušal svojo moč kaplan Zore po mizah. Stogotil se je nad gosposko in miril ljudi s prav kršanskimi besedami. Pripoveduje se, da je rekel: „Kakor naši očetje, tako bomo tudi mi branili svoje svetinje in zastavo s cepci in kosami. Zanašam se na vas, da nam bodete pomagali, kadar bo sila, saj zmaga je že tako naša“. Nismo bili na shodu in torej ne vemo, če je kaplan res tako govoril. Spodoben je že za to. Sicer pa se ta njegova izjava raznaša po celi fari in raznašajo jo njegovi pristaši. Kaj ne, gospod urednik, to so besede! Tako puntarsko govori pri nas duhovnik! S takimi besedami se miri ljudstvo. Če bodete pa Vi tako storili, bodo pa še nemara rekli, da hujskate. Seveda na katoliški podlagi je to vse kaj drugega. Kdo je predsednik „Marijine družbe“ za moške, povem Vam prihodnjič.

— Iz Zagorja na Pivki se nam piše: Slučajno sem izvedel, da je šklicar g. dr. Žitnik v nedeljo, dne 8. t. m. politični shod v Zagorju. Ker mi je bilo znano, da je vas že od nekdaj narodno-napredna in se celo, da g. dr. Žitnik niti od vasi državnim poslanecem voljen ni bil, gnala me je radovednost tja. Poslušalcev zbralo se je kakih 50. Novega nam ni g. dr. Žitnik prav nič povedal, kajti vse to kar je pravil, preleli so že večkrat časopisi. Kar mi je zelo dopadlo, je to, kako je povdarjal, da je „velik prijatelj šole in gledališča, a hud nasprotnik konsumov“. Glejte, glejte!! A takoj potem je nasvetoval ustanovljati po vaseh „kmetijske zadruge“ s centralo v Ljubljani. Gospod doktor, saj jih ustanovljate take zadruge, ki niso nič drugega kakor „konsumi“ in centrala je „gospodarska zveza“. Ste-li bili morebiti poslani od vaših poglavarjev v izvršitev ozioroma v pripravljanje k izvršitvi ukaza knezoškofovega, ki veli, da se ima ustanoviti v Zagorju „konsumno društvo“, ali po vašem „kmetijska zadruga“? Uspehov ne pričakujte velikih, toda upanja tudi ni vsega izgubiti, ker kakor ste slišali, bila je želja gospoda župana, vas večkrat — makari slednji mesec — videti v vasi. Le pridite in tolažite oziroma slepite ljudstvo s svojimi praznimi obljubami, s katerimi pridete vedno pred volitvami na dan, ne da bi jih izvršili ali vsaj skušali izvršiti.

— Kako znajo. V nedeljo so odkrili v Sovodnjah na Goriškem v spomin 400 letnice, odkar je Goriška pod vladno Habsburžanov, spomenik. O tej slavnosti, ki so jo priredili slovenski veteranci s sodelovanjem slovenskega prebivalstva v slovenskih Sovodnjah, so priobčili celo oficijelni listi taka poročila, kakor da je bila slavnost laška, in da so jo priredili Lahi. Ni dvoma, da so pri tej premeteno vprizorjeni mistifikaciji sodelovali uradni organi, ker drugače bi dotično poročilo ne bilo prišlo v uradno „Wiener Abendpost“. Ta list bere tudi cesar in temu se je hotela predstaviti — Petemkinova vas.

— Spomin na Martina Peruzzija. Prejeli smo naslednji dopis: V pondeljek pokopali smo Martina Peruzzija na Igu. Vroča želja, dočakati osušenje barja, se mu ni izpolnila. Kar je v tej zadevi tudi storil, bilo je brez pravega uspeha. Voda je ostala tista nesreča, ki je trpinčila barjane sploh, a njega v „Lipah“ še zlasti, in vse skupaj gospodarsko ugonobljala. Ta preklicana voda zatopila mu je posredno naposled življenje. Zadnja povodenj vzela in uničila je vse pridelke. Malo pred katastrofo tožil je proti omoženi hčeri „pri Mokarju“: „Tako naporno in skrbno smo delali in — zastoj; vse proč — vse uničeno“. Res tužna usoda je zadela prijatelja izza mladih let. Martin je bil jako nadarjen, mnogostransko naobražen, delaven in napreden človek; v kmetijstvu teoretično in praktično poučen in skušen ter temeljit poznavatelj barja. Vojaštvo ga je odtegnilo tehničnim študijam. Služil je v domačem polku, večinoma v Tirolih. On je — menda l. 1868 — vodil prvi slovenski pevski zbor v regimentu. Po nekem večdnevem manevru v gorah vračali so se utrjeni vojniki v Trident. Celo sicer jako utrjeni Tirolci jeli so pešati, naši Janezi pa, da si dajo korajžo, zapeli so „Pridi Gorenjc“, dasi je bilo tedaj slovensko petje prepovedano. Polkovnik Neuberger je na prošnjo, naj se fantom dovoli petje, odgovoril: „Jaz bi — a ne upam se!“ Ko pa se je prepračil, kako vpliva na slovenskega vojaka

domača pesem, da ona prežene utrujenost in celo lakoto, rekel je: „Naj le pojoi! Od slej naj se domača pesem slobodno goji! Če bo treba, zagovarjal bom ta svoj ukrep“. Z navdušenjem so fantje izvedeli, da smejo brez skrbi slovenski peti. Ukali so in skoro plesali veselja. Še isti dan po tem dogodku bil sem naprošen, naj naglo pošljem domačega pevskega gradiva. Martin Peruzzi kot izvežban in dober pevec (bariton) prevzel je organizacijo in poučevanje v petju. Stavil je tudi zbor, kateri je potem redno nastopal pri oficirskih veselicah. Predsodek, da je petje proti dekorum vojaštva, slovenska pesem pa nedostojna, je izginil, in merodajni krogi so uvideli, kako dobro vpliva petje na vojaško srce. D.

— Slomšekova slavnost. V dostojno proslavo stoletnice rojstva velikega slovenskega pisatelja, šolnika in narodnega buditelja A. M. Slomškega priredi se v njegovem rojstnem kraju na Ponikvi ob juž. žel. dne 5. avgusta t. l. vseslovenska slavnost. Spored: 1. Zjutraj ob 6. uri 30 min. in ob 8. uri slovesen sprejem gostov na tukajšnjem kolodvoru. 2. Ob 10. uri slovesna sv. maša (celebrira mil. g. Fr. Ogradi, opat celjski), poje slavno celjsko pevsko društvo, spremlja oddelek celjske narodne godbe. 3. Ob 1. uri odkritje spominske plošče na tukajšnji šoli. 4. Ob 2. uri banket na vrtu g. F. Podgorška. 5. Ob 5. uri skupen izlet na Slomšekovo rojstni dom, nazaj gredé na grič sv. Ožbalta. 6. Ob 8. uri koncert. Pri slavnosti je obljubilo svoje sodelovanje več sl. narodnih društev, med drugimi sl. celjsko in ptujsko pevsko društvo, združen učiteljski pevski zbor, slavno telovadno društvo „Celjski Sokol“ ter drugi. Godbeni del oskrbi celjska narodna godba. NB. Z ozirom na krajevne razmere se prosi vsa slavna narodna društva kakor p. n. posamezne goste, kateri se nameravajo udeležiti slavnosti, da javijo najpozneje do 1. avgusta svojo udeležitev, zlasti da se javijo dotlej za banket, kateremu je cena 2 kroni 40 vin.

— Postajališče v Preserji ni bilo odprto 1. julija, kakor je bilo pričakovati, ampak bode 22. t. m. to je v nedeljo teden. Nastale so bile mej občino in mej direkcijo južne železnice diference radi vlakov in vsled tega se je odprtje zakasnelo. Končno je vendar ugodeno občini, da bodo na postajališču ostajali vsi poštni in oba lokalna vlaka. Z 22. t. m. si že vsakdo lahko ogleda znamenite stavbe novih mostov čez Ljubljaničo. Mostovi so od postajališča 5 minut.

— Odbor za vožnjo s čolnom po Savi iz Litije v Krško naznanja dodatno k že objavljenim noticam, da bo odhod iz Litije točno ob polu 7. uri zjutraj in bo torej možno onim ljubljanskim izletnikom, ki se te vožnje vdeležijo, takoj po vlaku, ki pride ob 6. uri zjutraj iz Ljubljane v Litijo, se pridružiti drugim izletnikom. Oni pa, ki bi se peljali z mešanecem do Zidanega mosta, vkrcaji se bodo v Radečah tik železnega mostu, ki vodi čez Savo. Pripomnim še, da se izlet, oziroma vožnja vrši tudi pri manj ugodnem vremenu, in bode v tem slučaju za streho skrbjeno. Slednjič se še povdarja, da je vožnja brez najmanjše nevarnosti in se torej ni ničesar bati; v dokaz bodi to, da se več dni litijskih vožnje na celi progi vdeležijo. — Po odboru došlih poročilih priredi ljudstvo na raznih krajih ob Savi izletnikom mnogovrstne ovacije.

— Izlet v Škocijan pri Rakeku, kateri bi imel biti v nedeljo dne 8. t. m., a je vsled slabega vremena izostal, — priredi tamburaško društvo „Struna“ v Cerknici v nedeljo dne 15. t. m.

— Grozna smrt. V Mariboru so se dne 6. julija dopoldne splašili konji z vozom, na katerem so bili naloženi sodčki za pivo. V ozki barvarski ulici jim je prišel nasproti nožarski mojster V. Vrba, ki pa se ni mogel ogniti. Voz ga je najprej pritislil ob zid, potem je pa padel pod kolesa, ki so mu pretrgala trebuh in ga tudi sicer znatno poškodovala. Konja sta dirjala naprej, dokler nista na ovinku šolske ulice padla in prevrnila voza z vozačem vred. Poškodovanega Vrbo so prenesli v bolnico, a je že mej potjo umrl.

— Redek slučaj. Minoli teden je od nedelje do nedelje na poslopju okrajnega sodišča v Šoštanjcu visela bela zastava v znamenje, da ni nihče zaprt. To se pač le redkokdaj primeri, da je bela zastava razobešana ves teden.

— Razširjenje tržaške luke. Med vlado in tržaško občino so se vršile te dni pogajanja, kateri uspeh je ta, da bo občina prispevala z zneskom okoli 500 000 gl. k stroškom nove zgradbe, a vlada prične potem s pripravami za nova dela v luki. Seveda pred vsem še mora občinski svet odobriti ta izdelek, kakor ga hoče te dni predlagati župan, in potem mora še le vlada odobriti ponudbo občine.

— Angleško brodovje v Trstu. Včeraj je prišel trgovinski minister baron Call v Trst in je obiskal zapovednika angleškega brodovja. Zvečer je bila razsvetljava, katero je prišlo tudi jako mnogo Ljubljancanov gledat. Ljudstva se je ob morju kar trlo. Bilo je zbranih nad 40 000 ljudi. Red ni bil nič kaj vzoren. Kdor je bil tako srečen, da je gledal s kacega okna, je tudi kaj videl, drugi pa so jako malo videli. Razsvetljenih je bilo 16 angleških in avstrijskih ladij, najlepše admiralska ladja „Renown“. Razsvetljava je trajala do polnoči.

— Telefon v Ljubljani. Najnovejši znamenek naročnikov državnega telefonskega omrežja izkazuje, da je v Ljubljani 159 telefonskih postaj.

— Pristojbina za pisma. Kljubu obvestilu, da se je pristojbina za pisma, namenjena v tuje države zvišala od 10 kr. na 25 v., opažajo se še vedno slučajni, da se navedena pisma frankujejo samo z 20 v. za vsacih 15 gramov teže. Vsled tega plačati je prejemniku tacih pisem dopolnilni znesek in predpisano globo. Opozarja se toraj v novič, da znaša poštnina za pisma v mejnarodnem prometu (izvzemši Bosno, Hercegovino, Nemčijo, Srbijo in Črnogoro) 25 v. za vsacih 15 gramov teže.

* Demonstracije proti Nemcem v Budimpešti. V ogrski prestolici gostuje berlinska „Secessionsbühne“. Šovinistični listi so nahujskali fanatike, da so prišli demonstirati. Policija je tolpo razgnala. Tudi v Segedinu so se primerile demonstracije proti nemškimi igralcem ter je posredovala policija.

* Obstrukcija pred sodnikom. V 6. komori pariškega sodišča je nedavno zagovarjal nervozen odvetnik nekega potepuha. Ko je sodnik obsodbo že izrekel, se je odvetnik iznova dvignil ter začel nov zagovorni govor. Zaman ga je ustavljal sodnik, zagovornik je govoril dalje in dalje. Končno ga je dal sodnik s slugo odvesti. Toda nervozni zagovornik je pritekkel pri drugih vratih zopet pred sodnika in zopet začel govoriti. Ker le ni hotel nehati, mu je sodnik zagrozil, da ga vrže skozi vrata. Odvetnik pa mu je odgovoril: „Govoril bom ali pa me zaprite!“ — „Z veseljem“, je dejal sodnik in obstrukcionista-zagovornik je moral za 48 ur v zapor, kjer je lahko nadaljeval svoj govor.

* Grozen morilec. Iz Budimpešte brzojavljajo: Orožništvo v Sarkadu je prijelo ponoči Gezo Baloga, ki je minuli mesec v Szalonti umoril neko ženo in dve njene hčeri. Balog je priznal, da je minolo jesen umoril v Gyuli ondotelega župana in njegovega hlapca, ter da je pred tremi leti kot vojak ustrelil nekega nadporočnika. Na sumu imajo Baloga, da je kriv še več drugih umorov.

* Panika v cirkusu. V Gyönyösu se je pripetila v ondotelem cirkusu grozna panika. Vihar je odtrgal plateno streho in ugasnil vse luči. Ljudje so bežali in moški so pohodili več ženskih in otrok. Neko šletno deklo so razhodili do mrtvega in več ženskih je obležalo ranjenih.

* Tast in snaha — ženin in nevesta. V Berlinu se poročita tast in sinaha, dasi je tak zakon zakonito prepovedan. Ženin je uradnik banke, ki je bil oženjen že dvakrat. Njegova druga žena je bila najprej poročena z nekim gostilničarjem, s katerim je imela sina. Ta sin se je oženil, umrl pred par leti in zapustil vdovo. To vdovo, torej svojo po poli sinaho hoče vzeti uradnik kot tretjo ženo. Ker pa ta sinaha ni prava sinaha, se zakonu niso delale ovire.

Književnost

— Petindvajsetletnica besede slovenskih dijakov in prvi shod slovenskih stenografov v Žalcu dne 13. avgusta 1899. Sestavil in izdal prof. Anton Bezenšek. V Celju, 1900. Tako je naslov lične knjižice, ki je izšla pri Dragotinu Hribarju ter obsega tole vsebino: O Besedi. — Slovo od gimnazije ali besedica slovenskim sošolcem. —

Žalec. — Imenik „Besednih“ odbornikov, sodelavcev ali podpornikov. — O petindvajsetletnici. — Opis jubilejne slavnosti v Žalcu. — Životopisne črtice o umrlih sodelavcih in podpornikih prve dijaške „Besede“. — † Ivan Ulaga. — Prvi občni zbor slovenskih stenografov. — Brzojavni in pismeni pozdravi. — Izvestja o slovenskih stenografskih venčkih. Slike: Vdeleženci I. slovenskega stenografskega shoda. — Prof. Ivan Krušič. — Sprejem v Žalcu.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 13. julija. Ministrski predsednik Körber se je danes popoldne odpeljal v Ischl. Jutri ga sprejme cesar v posebni avdienci. Körberjev namen je, poročati cesarju o položaju in o načinu, kako hoče vlada poskusiti, da napravi v parlamentu zopet normalne razmere. Politični krogi se seveda mnogo bavijo s tem potovanjem. Nekaterniki mu pripisujejo daleč sezajoč pomen, drugi zopet zatrjujejo, da se ne store nikaki važnejši sklepi. Splošna sodba je, da hoče vlada še jedenkrat poskusiti svojo srečo s sedanjim parlamentom.

Dunaj 13. julija. Vlada je poklicala predsednika višjega deželnega sodišča praškega, drja. Janso, na Dunaj. To se spravlja v zvezo z vladnim namenom, predelati prvotni načrt jezikovnega zakona na podlagi spomenic, ki sta jih stavili češka in nemška stranka.

Praga 13. julija. „Politik“ se zavzema za to, da se obnovi stara desnica, ter povdarja, da brez čeških poslancev ni možno sestaviti trdne večine.

Praga 13. julija. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je imel sinoči sejo, v kateri je dr. Kaizl poročal o položaju. Zatrjuje se, da je Kaizl sporočil odboru, kako misli vlada premeniti svoj načrt jezikovnega zakona.

Berolin 13. julija. Državno pravdnštvo v Lipskem je odredilo kazensko preiskavo proti 450 poljskim društvom. Ta so obdolžena veleizdajstva, ki so je storili s tem, da so prispevali k „narodnemu skladu“, kateri se upravlja v Rappersvillu v Švici.

London 13. julija. Maršal Roberts poroča, da je angleško armado v južni Afriki zadela nova nesreča. Buri so vjeli celo garnizijo v Mitralsneku, namreč eskadrono konjenikov in kakih 100 pešakov z 2 topoma.

London 13. julija. V političnih krogih vlada mnenje, da je evropsko poslaniško osebje v Pekinu vzlic vsem nasprotnim zatrdilom vendar le masakrirano bilo. Sklepa se to iz okolnosti, da že 20 dni ni nobenega glasu od tega osebja.

London 13. julija. Sinoči je došlo poročilo, da je dobil podkralj Li-Hung-Cang ukaz, naj takoj pride v Pekin. Danes došle brzojavke pa naznanjajo, da je Li-Hung-Cang opustil ta namen, in ameriški ladiji, s katero se je imel odpeljati sporočil, da ostane na svojem mestu.

London 13. julija. Admiral Seymour poroča iz Tientsina, da se bombardiranje z obeh strani nadaljuje. Združena inozemska armada šteje 10.000 mož.

Poslano.*

Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ tu. Z ozirom na predvčerajšnje poslano „dr. Šusteršič in Sokol“ s podpisom „Več telovadcev“, v katerem se omenja, da je načelnik „Gospodarske zveze“ g. dr. Ivan Šusteršič prepovedal uradništvu iste, da nikdo ne sme biti član „Sokola“, Vas prosim v imenu vsega uradništva, da sprejmete na podlagi § 19. tiskovnega zakona naslednji popravek:

Ni res, da bi dr. Šusteršič, sploh kedaj komu izmed uradnikov „Gospod. zveze“ prepovedal biti član „Sokola“ ali sploh družih narodnih društev, res pa je, da uradništvu še nikdar ni delal ovir glede sodelovanja pri narodnih društvih.

Za uradništvu „Gospodarske zveze“:
Ferd. Sajovic,
ravnatelj.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

VIII. Zbornični svetnik Feliks Urbanec poroča o prošnji občine Lesce za dovolitev 2 novih živinskih semnje. Ker so dani vsi pogoji za dovolitev, predlaga poročevalec, da naj zbornica to prošnjo priporoča pri c. kr. deželni vladi. — Sprejeto.

IX. Zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča o prošnji občine Mokronog za dovolitev, da se smejo ob živinskih semnjih vršiti tudi semnji z blagom. V Mokronogu je mnogo trgovcev in obrtnikov, ki imajo v najbližji bližini sejmskega prostora svoje prodajnice in obrtvališča. Postrežejo lahko z vsem, kar zahteva ljudstvo, ki pride na živinske semnje. Semnji imajo namen, kupovalcu in prodajalcu nuditi najboljšo priliko za nakup in prodajo blaga. O Mokronogu se ne more trditi, da ne bi nudil te prilike tudi brez sejmov za blago. Poročevalec predlaga: Zbornica se naj izreče proti dovolitvi. — Sprejeto.

X. Zbornični svetnik Friderik Pauser poroča o prošnji A. B. v Šenčurju za dovolitev naprave javne tehtnice v Šenčurju. Ker je potreba javne tehtnice v Šenčurju v resnici nujna, predlaga poročevalec, da naj se zbornica izreče za dovolitev. — Sprejeto.

XI. Zbornični svetnik Josip Lenarčič poroča o prošnji A. S. za podelitev omejene tiskarske in litografske koncesije. Prosilec ima predpisano strokovno in splošno izobrazbo. Glede krajevne potrebe je odsek mnenja, da je ustanovitev tiskarskega obrta za merkantilne tiskovine, s kakršnimi se hoče prosilec zlasti pečati, nujno potrebna, ker se nobena tukajšnjih tiskarn ne peča rada in v toliki meri in tudi ni urejena na tak način, da bi to zadostovalo potrebam občinstva, zlasti trgovcev in obrtnikov, ki so v tem oziru nakazani na drage izven-deželne tiskarne. Ker pa takih tiskovnin trgovci in obrtniki ne morejo dobiti doma, je v pričujočem slučaju izključena vsaka konkurenca že obstoječim zavodom, kaj pa še vsaka nezdrava konkurenca, na katero edino bi se v tem slučaju smelo ozirati. Tuje tiskarne izvrše tiskovine, ki jih naroče naši trgovci pri njih, navadno na tak način osobito v jezikovnem oziru pri slovenskih tiskovinah, da bi imeli trgovci in obrtniki razlogov dovolj, naročiti si jih doma, ko bi jih le mogli. Ker tudi mestni magistrat priporoča prošnjo, predlaga odsek: Zbornica naj poroča priporočilno.

Zbornični svetnik Ivan Krajec kot strokovnjak ne more priporočati prošnje: 1.) prosilec ni dokazal zmožnosti za litografska dela; 2.) mejo tega, kar bi smel izvrševati po omejeni koncesiji, je težko določiti; 3.) kontrola, da res samo to dela, kar sme po koncesiji in ne več, bi bila težka.

Zbornični svetnik Karol Pollak poudarja, da je nedostatek tiskarne za trgovske stvari jako občuten; tiskarne imajo merkantilne tiskovine za površno stvar, trgovci si jih morajo naročiti od drugod.

Zbornični svetnik Feliks Stare pravi, da ni podjetja, kateremu bi mogel prosilec v litografski stroki delati konkurenco; sicer: ako ne bo izvršil naročil dobro, tudi ne bo imel odjemalcev.

Prov. preds. Ivan Baumgartner pripominja, da je govoril s tiskarji, ki so mu rekli, da je prošnja z omejeno koncesijo

nezdržljiva. Z ozirom na potrebo pa ne bo moči prošnje odkloniti.

Zbornični svetnik Franc Omersa predlaga konec debate. Sprejeto. Pri glasovanju, se sprejme odsekov predlog z vsemi proti nemu glasu. (Konec prih.)

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici s rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10-28)

Iekarna M. Leustek, Ljubljana

Realjeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opažovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Podajanje v 24 urah
12.	9. zvečer	731-9	18-8	sl. jzhod	del. jasno	0,0 mm.
13.	7. zjutraj	732-9	15-5	sl. jyzh.	jasno	
	2. popol.	732-5	25-8	sr. jug	pol. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 18-4°, normale: 19-7°.

Dunajska borza

dne 13. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-75
Skupni državni dolg v srebru	97-35
Avstrijska zlata renta	115-40
Avstrijska kronska renta 4%	97-10
Ogrska zlata renta 4%	115-50
Ogrska kronska renta 4%	91-
Avstro-ogrsko bančne delnice	1716-60
Kreditne delnice	674-50
London vista	242-35
Nemški drž. bankove za 100 mark	118-60
30 mark	23-70
20 frankov	19-30
Italijanski bankovci	90-65
C. kr. cekini	11-33

Dijak z višje realke

resen in spreten, se sprejme za **instruktorja** čez počitnice na deželi. (1377-2)

Ponudbe naj se pošiljajo pod „Dijak z realke“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Četrta ponatis

brošurice

„Izgubljeni Bog!“

je izšel

in se dobiva v L. Schwentnerjevi knjigotržnici komad po 20 vin., po pošti 3 vin. več.

Vsprejemem takoj

trgovskega pomočnika

izurjenega v trgovini manufakturnega ter špece-rijskega blaga, ter

učenca

ki je spolnil 14. leto. (1380-1)

Iv. Fajdiga v Sodražici.

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustr. (110) vani ceniki zastoj. (27)

Pri trvdki (1390-1)

H. Fajdiga na Dolenski cesti

je vedno velika izbira lepib

piščancev in rac

po nizki ceni.

Zanesljivega (1281-6)

zastopnika

kateri je v kupčijskih zadevah dobro izvežban, išče trgovina s papirjem na debelo

František J. Šašek

Pizen, Kollárová ulica št. 14.

Ponudbe naj bodo pisane češki ali pa nemški.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga doz Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Anasee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vate, Heb, Francove vate, Karlove vate, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenic. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrhu tega ob nedeljah in praznikih ob 8 uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Solidna in izvrstna

prodajalka

išče službe pri trgovini, vsprejme tudi kako malo (1378-2)

gostilno na račun.

Ponudbe se prosijo do 16. julija t. l. poste restante „K. K.“ postaja Ptuj (Pettau).

Hotel pri slonu.

V soboto 14. in nedeljo 15. julija
gostovanje

priljubljenega dunajskega pevca-komika

JOSIP STEIDLER-ja

iz Danzerjevega orfeja na Dunaji

s svojo družbo. (1382-1)

Nastop novo engagevanih članov

Hansi Führer

in Fric Kleber

najboljših dunajskih jodlerjev in pevcev-duetistov.

Z velespoštovanjem

Gab. Frölich.

V nedeljo 15. julija t. l.

bode

veselica s plesom

v gostilni

„pri Ocvirku“,

Dolenska cesta št. 40.

Začetek ob 3. uri popoldne.

Točila se bodo le pristna naravnna vina in Puntigam-marčno pivo.

Cela pečena ali pražena piška 50 kr.

K obilnemu obisku aljudno vabi

Fran Popp

(1383-1)

gostilničar.

Št. 21.340.

(1328-3)

Stanovanje v najem!

V Mestnem domu

v Ljubljani je v II. nadstropju ležeče, iz 3 sob, kuhinje, shrambe, drvarnice in kleti obstoječe

stanovanje

takoj ali pa od 1. avgusta letos oddati v najem.

Pogoje je izvedeti pri podpisnem magistratu o navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat v Ljubljani
dné 27. junija 1900.

Licitacijski razglas.

Dné 17. julija t. l. od 11. do 12. ure dopoldne se bo vršila pri c. kr. okrajnem sodišču na Brdu v sobi št. 3 minuendo licitacija za oddajo adapeijskih in konservacijskih del.

K temu naroku se vabijo podjetniki s pristavkom, da morajo bodisi da dražijo v svojem imenu ali pa kot od drugega pooblaščen, pred začetkom dražitve vadij v znesku 10 odstotkov fiskele vrednosti v roke licitacijske komisije položiti. Zamorejo se pa tudi pismene, po predpisu stavbenih pogojev sestavljene, z 10% vadijem podprte in s krono kolekovane ponudbe staviti, katere se pa morajo pred začetkom ustne razprave pri omejenem sodišču vložiti ali pa brez poštnine semkaj vposlati.

Proračun stroškov, načrt in pogoji se zamorejo med uradnimi urami pri tem sodišču vpogledati.

C. kr. okrajno sodišče na Brdu

dné 7. julija 1900.

(1358-3)

Nepreklicno do 20. julija 1900

bode se od srede 4. julija naprej na

Sv. Petra nasipu št. 2

radi pomanjkanja prostora v glavni prodajalni

vse vrste manufakturnega in oblačilnega blaga

po vsaki le mogoči najnižji ceni prodajalo.

Z odličnim spoštovanjem

(1323-5)

K. Schumi & C.

„pri novi tovarni“.

Dunajska cesta št. 6. LJUBLJANA. Sv. Petra nasip št. 2.